nieuws

"Monocultuur in Brazilië veroorzaakt waterschaarste"

nieuws

Grootschalige landbouw houdt de Braziliaanse exportmotor draaiende, maar hypothekeert de toekomst van de watervoorziening van een heel land. Vooral in de Cerrado, een gebied groter dan 2 miljoen vierkante kilometer dat zich uitstrekt over 11 deelstaten, is de situatie precair. Terwijl de sterk gemediatiseerde strijd tegen de ontbossing in het Amazonewoud het kappen heeft vertraagd, wordt er in de Cerrado ontbost tegen een ritme dat twee tot drie keer zo hoog ligt als in de Amazone. Nochtans is Brazilië voor zijn watervoorziening heel erg afhankelijk van de Cerrado. Dat zegt doctoraatstudente Natália de Mello (KU Leuven).

5 FEBRUARI 2017 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:38

Lees meer over:
wereld
water

Grootschalige landbouw houdt de Braziliaanse exportmotor draaiende, maar hypothekeert de toekomst van de watervoorziening van een heel land. Vooral in de Cerrado, een gebied groter dan 2 miljoen vierkante kilometer dat zich uitstrekt over 11 deelstaten, is de situatie precair. Terwijl de sterk gemediatiseerde strijd tegen de ontbossing in het Amazonewoud het kappen heeft vertraagd, wordt er in de Cerrado ontbost tegen een ritme dat twee tot drie keer zo hoog ligt als in de Amazone. Nochtans is Brazilië voor zijn watervoorziening heel erg afhankelijk van de Cerrado. Dat zegt doctoraatstudente Natália de Mello (KU Leuven).

De strijd tegen de ontbossing van het Amazonewoud is uitgegroeid tot een internationaal symbool voor socioculturele, milieu- en natuurorganisaties. Veel minder bekend is de strijd die onder meer het Belgische Wervel samen met heel wat Braziliaanse organisaties voert tegen de intensieve exploitatie van de Cerrado, een reusachtig gebied dat zich uitstrekt over meer dan 20 procent van het Braziliaanse grondgebied. Het gebied ligt ten zuiden van het Amazonewoud en omvat verschillende ecosystemen: van natuurlijke graslanden tot verschillende types open bos en dicht woud.

“Om je een voorbeeld te geven hoe onbekend de Cerrado is: toen ik hier aan de Leuvense universiteit kennismaakte met mijn collega-doctorandi en professoren – allemaal nochtans mensen met een bovengemiddelde interesse in milieu en natuur – bleek quasi niemand de Cerrado te kennen”, zo vertelt Natália de Mello, een Braziliaanse doctoraatsstudente die haar opleiding kreeg aan de gerenommeerde Universiteit Sao Paulo (USP). “Erg genoeg is dat ook in Brazilië het geval. Als onderzoeker krijg je veel makkelijker beurzen voor projecten rond Amazone-thema’s dan voor projecten die over de Cerrado gaan.

“Wie voor het eerst de Cerrado doorkruist, krijgt vaak de indruk dat het een dor gebied is met een arme biodiversiteit”, zo vertelt de Mello. “Maar vergis je niet, dit is een schatkamer als het over biodiversiteit gaat. De regio telt duizenden soorten bomen, vogels, zoogdieren, vissen, amfibieën, waarvan een hele hoop endemische soorten zijn. Het is veruit de meest soortenrijke savanne van

Latijns-Amerika. Heel wat bomen hebben leerachtige bladeren en een dikke schors zodat ze weinig vocht verliezen. De gemiddelde struik of boom die er groeit heeft een eerder zuinig waterverbruik, volledig aangepast aan de meteorologische kenmerken van de regio – in tegenstelling tot soja- en eucalyptusplanten. Bovendien beschikt de oorspronkelijke Cerrado-vegetatie vaak over een wortelstelsel dat diep de grond in gaat."

"Tegelijkertijd vergemakkelijkt de vaak poreuze bodem de infiltratie van het water, waardoor doorheen de geschiedenis gigantische ondergrondse waterreservoirs zijn ontstaan", gaat de Mello verder. "Ondertussen is al meer dan 40 procent van de Cerrado ontbost, wat voornamelijk op het conto van de grondhonger van de grootschalige "commodity-landbouw" te schrijven is. Dat heeft nefaste gevolgen voor de waterhuishouding, doordat het water sneller naar de rivieren stroomt en dus de tijd niet heeft om in de bodem te dringen."

"Je mag niet vergeten dat miljoenensteden als Sao Paulo en Rio de Janeiro voor een groot stuk afhankelijk zijn van het Cerrado-watersysteem", brengt de Mello in herinnering. "De laatste jaren maken Rio en Sao Paulo steeds vaker ruzie over water. De oorzaak hoef je niet ver te zoeken: beide steden zijn de voorbije jaren geconfronteerd met acute watertekorten. In een normaal scenario wordt er dan beroep gedaan op de watervoorraden waar ik het eerder over had, maar als het waterpeil van die reserves steeds verder daalt, dan weet je dat je met een structureel probleem zit."

"Wat daarbij opvalt is dat de overheid heel wat energie steekt in sensibilisering bij burgers", observeert de Mello. "Kortere douches, de kraan toedraaien terwijl je je tanden poetst, dat soort dingen. Dat is uiteraard een goede zaak, maar tegelijk stel je vast dat de lekken in de infrastructuur van de waterbeheerder verantwoordelijk zijn voor 25 procent van de verliezen, en dat de landbouw volledig buiten schot blijft. Ik vrees nochtans dat de grootschalige monoculturen oorzaak nummer één zijn van de verstoorde waterhuishouding. We riskeren in een vicieuze cirkel terecht te komen. Hoe groter de vraag naar energie- en voedergewassen vanuit Europa en China, hoe groter de productie van de exportgewassen en hoe meer ontbossing. Daardoor wordt de waterkringloop in de regio steeds zwakker, moet er steeds meer geïrrigeerd worden, waardoor het systeem nog fragieler wordt."

Beeld: pratoslimpos.org.br

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada